

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №4

Стенограма пленарного засідання

6 лютого 2020 року

Київ 2020

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №6

*Стенограма пленарного засідання
4 лютого 2020 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання четверте, ранкове
(Четвер, 6 лютого 2020 року)

Відхилення проектів постанов:

«Про скасування рішення Верховної Ради України від 16.01.2020 року про прийняття у другому читанні та в цілому як закону України проекту Закону України «Про повну загальну середню освіту» ...5

«Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття в другому читанні та в цілому як закону проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» ...10

Обмін думками щодо розгляду проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення» ...15,21

Виступ Голови Верховної Ради України Разумкова Д.О. ...18

Розгляд проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення» ...26

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ЧЕТВЕРТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
6 лютого 2020 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні народні депутати, гості Верховної Ради України (сьогодні їх багато), шановні представники засобів масової інформації!

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до реєстрації. Прошу зареєструватися.

У залі зареєструвалися 343 народні депутати України.

Шановні колеги, надійшла заява від фракції «Батьківщина» і депутатської групи «За майбутнє» про оголошення перерви, і є прохання зібрати голів фракцій у кабінеті Голови Верховної Ради України.

Оголошується перерва на 30 хвилин.

(Після перерви)

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Ви не повірите, але за пропозицією двох фракцій (це ще не найцікавіше) ОПЗЖ і «Голос» (*Шум у залі. Оплески*) оголошується перерва на 30 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, за наполяганням фракції «Європейська солідарність» і групи «Довіра» оголошується перерва ще на 30 хвилин, але це вже остання перерва в денному засіданні. Тому я прошу через 30 хвилин бути в залі (*Шум у залі*). Уже було дві перерви. Це третя перерва, остання.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Перелік питань, що пропонуються для обговорення і прийняття рішення, у вас є. Ми завершили три перерви, які брали підряд шість політичних сил. Переходимо до розгляду питань.

Шановні колеги, на ваш розгляд вноситься проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 16.01.2020 року про прийняття у другому читанні та в цілому як закону України проекту Закону України «Про повну загальну середню освіту» ([№ 0901-П](#)).

Відповідно до частини дев'ятої статті 48 Регламенту Верховної Ради України проект постанови розглядається за скороченою процедурою та без голосування про включення до порядку денного пленарного засідання (*Шум у залі*). Ми розпочали розгляд питання, тому я не можу більше...

Шановні колеги, запрошую до доповіді народного депутата України Королевську Наталію Юріївну. Наталіє Юріївно, будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»*). Шановні колеги, шановні присутні! Ми закликаємо вас дуже добре подумати перед тим, як голосувати проти прийняття даного проекту постанови.

Що ви зробили, коли проголосували за проект Закону «Про повну загальну середню освіту»? Найперше, ви порушили цілий ряд норм Конституції України, які декларують неприпустимість мовної дискримінації та гарантують право мільйонів російськомовних громадян України вільно користуватися і навчатися рідною для них мовою.

Більшість депутатів у цьому залі розмовляють у кулуарах російською мовою. Більшість з вас дуже добре розуміють, що ваша рідна мова саме російська. Але, безумовно, для кожного з нас єдина державна мова – українська. І якщо для когось це ганьба, то для нас це не ганьба. Єдина державна мова – українська, але рідна мова для багатьох сімей у нашій країні – російська, тому не позбавляйте наші родини права вирішувати, якою мовою навчатися їхнім дітям.

Ви вчора зрадили більше 1 мільйона громадян України, яких позбавили права отримувати пенсію. Ви зараз продовжуєте розколювати суспільство. Не треба принижувати людей, не треба додаткової ворожнечі. Давайте вирішимо це питання та надамо можливість людям спілкуватися, навчатися рідною для них мовою.

Ми всі різні, але рівні, і ніхто не має права вказувати нам, якою мовою любити Україну, кожен з нас любить нашу країну.

Підтримаємо цей проект постанови та скасуємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталіє Юріївно.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергій Віталійович Кальченко. Увімкніть з місця мікрофон Сергія Віталійовича, будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Регламентний комітет на своєму засіданні 5 січня розглянув проект постанови № 0901-П, внесений народними депутатами Королевською та Папієвим, яким пропонується скасувати рішення Верховної Ради України від 16 січня цього року про прийняття в другому читанні та в цілому проекту Закону «Про повну загальну середню освіту».

Керуючись частиною восьмою статті 48 Регламенту Верховної Ради України комітет ухвалив висновок на проект постанови та прийняв рішення рекомендувати парламенту визначитися шляхом голосування щодо його прийняття або відхилення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи є необхідність обговорити це питання? Є. Будь ласка, запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Народна депутатка Геращенко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Я хочу поінформувати вас, що під час багатогодинної перерви в кабінеті Голови Верховної Ради в принципі ми домовилися, що кожна фракція отримає по хвилині, щоб публічно обмінятися думками щодо того, що зараз відбувається в сесійному залі. І ми вимагаємо надати потім слово щодо цієї перерви.

Стосовно проекту постанови, який ми зараз обговорюємо. Ви знаєте, наша політична команда пишається тими реформами, які ми провели у сфері освіти. Дуже важливо, щоб усі громадяни України мали рівний доступ до вивчення державної мови, щоб вони були конкурентоспроможними, і бажано, щоб і народні депутати України добре знали державну мову, а для цього всі мають вивчати її, починаючи зі школи та університету.

Ми дуже пишаємося тим, що багато зроблено для інклюзивної освіти, і сьогодні діти, які, на жаль, іноді роками були закриті вдома, мають право навчатися разом з іншими дітьми в класах середніх загальноосвітніх шкіл. Власне, дуже багато для впровадження інклюзивної освіти зробила пані Марина Порошенко. Ми вважаємо, що ці реформи мають бути продовжені і закликаємо уряд відмовитися від намагання закрити так звані лікувальні школи для дітей з особливими потребами, наприклад школи для лікування від туберкульозу, коли поєднуються освіта та лікувальний процес.

А що стосується рідної мови навчання для дітей, то я хочу сказати, Україна – багатонаціональна країна, і, звичайно, кожна дитина має право навчатися кримськотатарською чи угорською мовою, усі ці позиції зафіксовані, у тому числі в законах про освіту.

Ми проти цього проекту постанови і вважаємо, що, навпаки, ми маємо всіляко підтримувати розвиток державної мови в садочках, в школах, в університетах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова народного депутата Німченка Василя Івановича, фракція «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка, Василю Івановичу.

НІМЧЕНКО В.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Прошу передати слово Папієву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Папієв Михайло Миколайович. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., *секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні народні депутати України, шановні громадяни України! Фракція «Опозиційна платформа – За життя» зараз представляє вам проект постанови про скасування рішення Верховної Ради України стосовно прийняття у другому читанні та в цілому, я без перебільшення можу сказати, антиконституційного проекту Закону «Про повну загальну середню освіту».

До того, що говорила Наталія Юріївна, треба додати ще й низку статей Конституції України, які порушує цей закон і який вводить фактично дискримінацію українців залежно від мови, на якій вони спілкуються в сім'ї. Цей закон забороняє взагалі українцям і українським дітям навчатися рідною мовою, хоча Конституція гарантує це право.

Більше того, є ще й дискримінація залежно від того, якою мовою говорять українці. Наприклад, я представляю Буковину, де компактно проживають українці, які говорять румунською мовою. Тобто ви порушили їхнє конституційне право, щоб вони навчали своїх дітей румунською мовою.

Так само і Закарпатська область, де угорська мова, інші мови національних меншин. Більше того, ви ще зробили внутрішню дискримінацію серед мов, тому що не забезпечили рівності дітей, які говорять румунською, угорською мовами, з тими дітьми, які говорять російською мовою. Це фактично закон про заборону російської мови, і не обманюйте людей іншою назвою.

Крім того, ми абсолютно законно внесли цей проект постанови, тому що було порушено статтю 117 Регламенту, якою передбачено, що документи до законопроекту надаються народним депутатам не пізніше як за 10 днів до дня його розгляду.

Тож я дуже прошу вас, це історичний момент і ви обіцяли, що відновите право російської мови, проголосувати за цей проект постанови і підтримати нашу фракцію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова народну депутатку Білозір Ларису Миколаївну, депутатська група «За майбутнє».

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Вінниччина, виборчий округ № 15. Доброго ранку, шановні колеги! Ви знаєте, я підтримую Закон «Про повну загальну середню освіту». Насправді він непоганий і правильний, за нього проголосували 327 депутатів. І не підтримую позицію ОПЗЖ, але у «Прикінцевих та перехідних положеннях» є один абзац, який фактично знищує санаторні школи-інтернати, адже 67 санаторних шкіл-інтернатів по всій Україні, дякуючи цій поправці, з нового року будуть закриті, вони мають бути переведені в ліцеї. Це означає, що там зможуть навчатися діти лише з 9 класу.

Повірте мені, у цих школах-інтернатах, дійсно, лікуються діти, хворі на сколіоз, які мають захворювання опорно-рухової системи, які мають проблеми з травленням, сердечники. Що ми робимо? Ми фактично вирішуємо долю 20 тисяч дітей, які не зможуть взагалі лікуватися.

Я вас дуже прошу і звернулася також до Президента з тим, що приїжджали представники цих шкіл-інтернатів, просили повернути цей законопроект на доопрацювати або хоча б у майбутньому підтримати законопроект, який винесе цю поправку за дужки.

Знаєте, у моєму окрузі є Мурованокуріловецька школа, де навчаються 200 дітей. Величезний замок, де вони живуть, на який витрачено кошти Державного фонду регіонального розвитку, басейн, спортивна інфраструктура, медичне обладнання просто викинуть. Там вкладено дуже великі гроші. Навчання дитини в цій школі коштує всього лише 18 тисяч гривень. Що ж ми робимо? Ми просто знищуємо здоров'я наших дітей.

Я прошу звернути увагу саме на ці прикінцеві та перехідні положення, які з'явилися в останній день перед голосуванням. Оцей турборежим деколи заважає нам приймати нормальні закони. Я звертаюся до Президента і до депутатів, щоб виправити цю грандіозну, я вважаю, помилку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я запрошую до слова народного депутата Макарова Олега Анатолійовича, фракція «Голос». Будь ласка, Олегу Анатолійовичу.

МАКАРОВ О.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу слово передати Наталії Піпі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Піпа. Прошу.

ПІПА Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Дорогі українці, шановні колеги! Ви знаєте, що фракція «Голос» не підтримала цього закону, бо є багато чого, що ми хотіли б змінити, але це точно не мовне питання. Я люблю Україну, люблю українську мову і впевнена, що це характерно для більшості українців. Цей закон більше захищає тих, які, справді, люблять цю країну, дає можливість навчатися рідною мовою. Він дає більше прав для вивчення української мови в школах з мовами навчання нацменшин, бо до цього результати навчання там були гірші. Це основне, над чим ми будемо працювати, щоб у державі Україна українська мова розквітала ще більше і щоб результати наших випускників були найкращими в усьому світі. Тому ми не будемо підтримувати проекту постанови про скасування цього закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Обговорення завершено. Є ще бажання виступити по 1 хвилині, так?

Народний депутат Шахов – з мотивів, 1 хвилина. Прошу.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Для мене як східняка взагалі не було проблеми вивчити українську мову і нею сьогодні говорити в парламенті. Якщо наші діти вчитимуть українську мову в школах, це не проблема. Бо в мене п'ятеро дітей і всі вони спілкуються чотирма мовами. Коли в парламенті виникає суперечка щодо мови, це свідчить, що не розвивається економіка, не розвивається жодне підприємство, а знущаються над Україною і зіштовхують захід і схід через мовні рефлексії. Правильно сказала Лариса Білозір, що треба звернути увагу на те, що сьогодні руйнуються, закриваються школи в селах, у районах, закриваються пансіонати. Виправте помарку в цьому законі.

Ми також звертаємося до Президента Зеленського, щоб звернув увагу і допоміг у цьому питанні.

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина, депутатська група «Довіра».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, обговорення завершилося (*Шум у залі*). Хто ще бажає виступити?
Батенко Тарас Іванович.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Згадали народного депутата Білозір. Прошу передати їй слово для репліки. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, слово для репліки надається пані Білозір.

БІЛОЗІР Л.М. Я ще раз хочу наголосити: це хороший закон, але він скасовує санаторні школи-інтернати. Чим діти завинили перед депутатами? Просто потрібно один абзац у «Прикінцевих та перехідних положеннях» поміняти, тому що сьогодні ми маємо звільнити медпрацівників, вони виїждять за кордон з метою кращого заробітку, потім руйнуються унікальні навчальні оздоровчі заклади. Нині санаторні школи-інтернати – це єдиний тип закладів, де можна навчатися і проходити реабілітацію. Інклюзія тут не допоможе, тому що в районах немає дефектологів. Минулого тижня батьки з десятків шкіл були під Офісом Президента. Я прошу все-таки ветувати цей закон і направити на доопрацювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, обговорення завершено.

Ставлю на голосування проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 16.01.2020 року про прийняття у другому читанні та в цілому як закону України проекту Закону України «Про повну загальну середню освіту» ([№ 0901-П](#)). Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято (*Шум у залі*).

Покажіть по фракціях.

Шановні колеги, наступне питання – проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття в другому читанні та в цілому як закону проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» ([№ 1210-П](#)).

Слово надається народному депутату України Гончаренку Олексію Олексійовичу. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність», північ Одещини. Доброго ранку! Шановні друзі, знаєте, виступаючи з високої трибуни Верховної Ради і дивлячись на те, що відбувається навкруги, можна сказати, що це трибуна якогось верховного хаосу України, і цей хаос несесться далі: в економіку, в політику і в усе життя.

Ось ми розглядаємо надзвичайно важливий закон. Мова йде саме про економіку. Хочу нагадати, що Зеленський сказав, що нас очікує лавина інвестицій, скоро нас усіх накриє. Насправді поки що «зелена» лавина накрила промисловість – воно просто летить у прірву, накрила бюджет – у нас бюджетна дірка. А чому? Тому що приймаються такі закони, як законопроект [№ 1210](#) про внесення змін до Податкового кодексу, які дозволять податківцям ще більше штормити бізнес. Були маленькі штрафи – будуть великі, мало було часу на перевірки – тепер буде багато часу на перевірки, щоб зарекетувати бізнес уже до кінця.

Знаєте, це називається «турбонажим» на бізнес. Він відкривається з прийняттям проекту закону № 1210, який прийнято, звичайно, з порушенням Регламенту. Я вам хочу сказати лише одне: за Регламентом усі документи до другого читання законопроекту мають бути подані за 10 днів до його розгляду. Ми розглядали цей законопроект 16 січня, що, до речі, дуже символічно (ми пам'ятаємо, які закони приймаються 16 січня), а 15 січня нам роздали 1100 сторінок, 269 тисяч слів для того, щоб за одну ніч їх усі прочитати! Шановні друзі, ось такі закони приймаються! Наслідки будуть катастрофічними.

Я прошу підтримати мій проект постанови і скасувати цей «турбонажим» на бізнес.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Олексійовичу.

Слово надається голові Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Кальченку Сергію Віталійовичу. Будь ласка, Сергію Віталійовичу.

КАЛЬЧЕНКО С.В. Шановна президіє, шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні розглянув проект постанови № 1210-П, внесений народними депутатами Гончаренком, Южаніною і Федіною, яким пропонується скасувати рішення Верховної Ради від 16 січня цього року про прийняття в другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» (№ 1210).

Керуючись частиною восьмою статті 48 Регламенту Верховної Ради України, комітет ухвалив висновок на цей проект постанови і прийняв рішення

рекомендувати парламенту визначитися шляхом голосування щодо його прийняття або відхилення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи є необхідність обговорювати цей проект постанови? Прошу записатися, хто бажає, на виступи: два – за, два – проти.

Запрошую до слова народну депутатку Яну Вадимівну Зінкевич, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Я розумію, що зараз ніхто не зможе уважно слухати, але ще раз закликаю вас: сьогодні в нас є шанс підтримати проект постанови і дати можливість повернути цей законопроект до залу для того, щоб його розділити на декілька законопроектів і проголосувати антиофшорний блок окремо, і ще раз подумати, що ми робимо з адмініструванням і наділенням додатковими правами фіскальної служби.

Ви всі повернулися з регіонів і знаєте, що зараз як ніколи немає ладу у фіскальній службі, вона не реформована. Я сьогодні знову звернулася до науковців і отримала глибоке експертно-правове дослідження тих норм, які ми внесли до Податкового кодексу, – вони неприпустимі. Спеціалісти, які користуються найбільшою повагою в наукових колах, говорять про те, що ті визначення, які ми внесли до Податкового кодексу, взагалі антиконституційні. Ви розумієте це чи ні?

Я хочу наголосити лише на одному, щоб ви почули: за проектом «діяння вважаються вчиненими умисно... якщо... платник податків... створив умови». Іншими словами при кваліфікації порушення не враховується складова настання суспільно-небезпечних наслідків, тобто фактична несплата податків. Наслідком цього буде те, що по всьому ланцюгу, по всіх контрагентах, які нібито, на думку податківців, створили умови, самі нічого не роблячи, а якийсь кінцевий платник податків не сплатив податків, тепер усі відповідатимуть за законодавством як такі, що створили умови для несплати податків.

Мені взагалі здається, що ті, які працювали в бізнесі, розуміють, що настають часи ще гірші, ніж за Азарова, це такі права, якими обов'язково будуть

користуватися податкові органи. Тому чекайте, що бізнес уже після прийняття таких законів просто стогне. Ми зараз поставимо крапку і приведемо до того, що кожен за ці місяці...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Звертаю вашу увагу на те, що наша фракція підтримує даний проект постанови і не підтримує вже прийнятий закон. Чому? Тому що всі ми очікували на комплексну податкову реформу. Всі ми очікували з досвіду США та інших країн, що коли приходить нова влада, знижуються податки, стимулюється внутрішній споживчий ринок, збільшуються обсяги промислового виробництва і споживання товарів та послуг виключно на внутрішньому ринку. Але ми цього не побачили. Натомість ми побачили підвищення окремих ставок і зборів, які не сумісні навіть не те що з економічними законами, а зі здоровим глуздом. Це перше.

Другий дуже важливий момент. В Україні, виявляється, з'явилися нові обставини пенсійного забезпечення громадян. Про що йде мова? Вчора під час обговорення пенсійного законопроекту ваша колега акцентувала увагу на тому, що в нас пенсію треба платити лише тому громадянину, який має правильні політичні погляди. То я звертаюся до податкового комітету: це означає, що в такому разі необхідно змінити і податкове законодавство, щоб податки платили лише ті, які мають правильні або ідентичні з нинішньою владою політичні погляди. Тоді це буде справедливо, і не треба з усіх людей стягувати податки. А якщо ви хочете далі піти, то платіть самі за цими тарифами, а людям поверніть ті, які були за Азарова, – 7,25, а не як зараз – у 10 разів більші.

Тому я наполягаю на тому, що нинішня влада має повністю змінити податковий курс і фіскальну політику в країні. Ми маємо звернути увагу насамперед на стимулювання економічної активності всередині країни, на стимулювання процесів модернізації та інноваційного розвитку, впровадження високих технологій, створення вільних економічних зон. Тоді ми будемо рухатися так, як рухаються економіки передових країн, а громадяни України житимуть достойно.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Я продовжую засідання на 15 хвилин, але до завершення розгляду цього питання.

Слово надається народній депутатці Піпі Наталії Романівні, фракція «Голос».

ППА Н.Р. Прошу передати слово Васильченко Галині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, слово надається Васильченко Галині.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Виборчий округ № 118. Колеги, прошу звернути увагу на таке. Я нагадаю, що цей проект постанови стосується законопроекту № 1210, в якому ми 340 голосами підтримали підвищення лімітів для ФОПів, і зараз 1 мільйон 800 тисяч фізичних осіб – підприємців уже прочитали в новинах і очікують, коли саме ці ліміти буде підвищено. Якщо цим проектом постанови ми відмінимо прийнятий раніше закон, це все буде скасовано.

Я розумію, що зараз у залі насправді точаться дискусії щодо зовсім іншого питання, а саме стосовно ринку землі. Але, будь ласка, будьте уважні і слухайте, дивіться, які саме проекти постанов вносяться на голосування.

Ми однозначно не будемо підтримувати цього проекту постанови, тому що розуміємо, наскільки важливе підвищення лімітів для фізичних осіб – підприємців, а також ми переконані в тому, що цей закон – про деофшоризацію, деолігархізацію. Ми це обіцяли своїм виборцям і дотримаємося свого слова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Данило Олександрович Гетманцев, фракція «Слуга народу».

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми прийняли прекрасний закон проект якого, № 1210. Це закон, який вперше за 28 років незалежності України вводить реальну відповідальність держави перед бізнесом у випадку порушення прав бізнесменів, платників податків. Закон, який вводить прискорену амортизацію. Закон, який збільшує вартість основних засобів з 6 тисяч, як є зараз, до 20 тисяч. Закон, який дозволяє підприємствам з оборотом до 40 мільйонів не враховувати податкові різниці. Закон, який приводить у відповідність норми щодо адміністрування податків, чого не могла зробити попередня Рада протягом трьох років. Закон, який врешті-решт вводить AntiBEPS і не дає можливості великому бізнесу ухилятися від оподаткування, переводячи прибутки, зароблені в Україні, за кордон.

Дійсно, це не подобається, це викликає супротив, але ми це обіцяли людям і робимо це. Ми робимо так, щоб українська податкова система була справедливою, була прозорою, була зручною для платників податків і створювала умови

для розвитку вітчизняного бізнесу. У тому числі ми приводимо у відповідність ставки податків, які, на жаль, за попередньої влади не відповідали справедливому рівню. Тому прошу проект постанови не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу.

Чи бажає ще хтось висловитися? Не бачу бажаючих.

Шановні колеги, ставлю на голосування проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України про прийняття в другому читанні та в цілому як закону проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» ([№ 1210-П](#))

Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, ми продовжували засідання, але до завершення розгляду цього питання.

Оголошую перерву до 12 години 30 хвилин. Прошу лідерів політичних фракцій зібратися в кабінеті спікера.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, добрий день ще раз!

Нарешті завершилися всі наші перерви. Я прошу шановних депутатів, які блокують трибуну і все інше, зайняти свої місця.

Шановні колеги, час до праці настав. Сідайте, будь ласка, займайте свої місця.

Шановні колеги, продовжуємо наше засідання.

З мотивів – Олександр Корнієнко, фракція «Слуга народу». Прошу.

КОРНІЄНКО О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Є така пропозиція. У зв'язку з тим що ми дуже багато часу витратили на переговори і розмови лідерів фракцій, продовжити сьогоднішнє засідання до 20 години.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Івченко – з мотивів. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Пане головуючий, «Батьківщина» просить вас перед початком розгляду законопроекту

про ринок землі ввімкнути аудіотрансляцію. На вулиці стоять близько 3 тисяч людей, вони хочуть чути, що відбуватиметься в залі Верховної Ради, які позиції висловлюватимуть депутати під час обговорення законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Безперечно, ми працюємо в режимі гласності, тому прошу під час розгляду земельного питання ввімкнути аудіотрансляцію на вулицю для громадян України.

Ще є пропозиції? Немає.

Шановні колеги, була пропозиція щодо продовження сьогоднішнього... *(Шум у залі)*. Що? Ще бажає виступити Батенко. Давайте вислухаємо всіх, тоді поставимо в порядку надходження.

Народний депутат Батенко Тарас Іванович. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Я хочу внести ясність у цю пропозицію, слухну і конструктивну. Ми не заходимо в нічний режим. Ми розпочинаємо процедуру розгляду поправок до законопроекту щодо землі. Це перше.

Друге. Наступного дня, у п'ятницю, ми розпочинаємо пленарне засідання о 10 годині з «години запитань до Уряду», завершуємо його виступами усіх бажаючих та депутатськими запитаннями і продовжуємо розгляд цього питання на наступному пленарному тижні. Оце той компроміс, який ми хочемо. Забудьмо про будь-які нічні голосування, друзі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарасе Івановичу, всі домовленості, які були здобуті в переговорній частині в кабінеті спікера, практично всіма політичними силами дотримуються. Тому я думаю, що все це ми врахуємо і продовжимо таку нашу діяльність.

З мотивів – народна депутатка Геращенко Ірина Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, ми зараз розпочинаємо обговорення ключового для українців проекту закону про ринок землі, і очевидно, що кожен громадянин України має повне право чути, бачити, спостерігати, які саме поправки будуть прийматися Верховною Радою України.

Під час багатогодинного обговорення у кабінеті Голови Верховної Ради України ми від нашої політичної сили наголосили: вимагаємо поваги до Регламенту, поваги до Конституції і поваги до кожного народного депутата України. Абсолютно неприпустимо подібні закони приймати вночі, приймати в турборежимі. Тому, дійсно, сьогодні кілька годин не з вини опозиції, а саме через той безлад, який відбувався в тому числі і в комітеті під час розгляду поправок, ми втратили. Це абсолютна провина монобільшості.

Ми за те, щоб конструктивно розглядався цей законопроект за кожною поправкою і проти нічних режимів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахманін Сергій Іванович. Будь ласка.

РАХМАНІН С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Шановні колеги, ми підтримували представників усіх фракцій для того, щоб ми працювали як народні депутати, а не як раби, і я радий, що ми досягли згоди. Сподіваюся, що це буде гарний знак, що ми будемо дотримуватися Регламенту і в цьому дуже чутливому питанні, і надалі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Івановичу.

Ще хтось хоче виступити з мотивів?

Кулініч Олег Іванович. Будь ласка.

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Добрий день, шановні колеги! Ми підтримуємо пропозицію інших фракцій і груп. Питання обігу земель надзвичайно чутливе. Це політичне питання. Воно повинно обговорюватися відповідно до Регламенту за повною процедурою. Власники української землі, фермери, аграрні асоціації повинні розуміти, що відбувається в сесійному залі, що обговорюється, і це дуже важливий сигнал для українського суспільства.

Думаю, що якщо всі домовленості буде виконано, і ми йтимемо за Регламентом, за процедурою, то від цього буде лише позитив.

Депутатська група «Довіра» проти нічних засідань. Я вважаю, що в нас достатньо часу для того, щоб працювати за Регламентом. Якби ми розпочали розглядати за цією процедурою два місяці тому, то давно вже просунулися б дуже далеко в розгляді цього законопроекту. Тому – лише за Регламентом, лише за процедурою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Рабіновичу Вадиму Зіновійовичу, фракція «Опозиційна платформа – За життя».

РАБІНОВИЧ В.З., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні друзі, ми мали дискусію і суть її полягала в тому, що ми намагалися довести одну думку: схаменіться, продаж української землі – это преступление! Они нас не слышат – пойдём по закону, правда с нами! А ви схаменіться, паразити! (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Вадиме Зіновійович. Ви завжди вмієте внести конструктив у дискусію.

Шановні колеги, я розумію, що була пропозиція продовжити сьогоднішній робочій день до 20 години.

Прошу підготуватися до голосування. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 222.

Рішення не прийнято (*Оплески*).

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Шановні колеги, я так розумію, що вноситься ще раз від... (*Шум у залі*).

Я закликаю депутатів дотримуватися депутатської етики, дотримуватися елементарних засад людяності, зайняти свої місця і перейти до виконання своїх обов'язків (*Шум у залі*).

Шановні колеги, я звертаюся до депутатів, які, на превеликий жаль, провокують непарламентську поведінку в цьому залі (*Оплески*). Займіть свої місця і приступіть до виконання своїх обов'язків! Парламент – місце для дискусії, доводьте свою правоту в дискусії, а не в кулачних боях та мавпячих стрибках ось тут (*Оплески*).

Шановні колеги, є поняття парламентаризму, де все вирішується шляхом голосування. Будь ласка, займіть свої місця і не вчиняйте провокацій у стінах Верховної Ради України, будь ласка.

Я прошу шановних народних депутатів спуститися вниз, зайняти свої місця.

Шановні колеги народні депутати, звертаюся до вас не як до членів партійних осередків, клубів, груп тощо, а як до людей, яким делегували повноваження представляти їх у найвищому законодавчому органі. Я звертаюся до вас з проханням – займіть, будь ласка, свої місця, тому що для нас дуже важливо, щоб зараз почалася нормальна конструктивна розмова. А розмова може початися лише під час обговорення. Я прошу всіх народних депутатів зайняти свої місця.

Є пропозиція. Будь ласка, увімкніть мікрофон Арахамії.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, уся країна дивиться, ми ввімкнули трансляцію назовні, давайте почнемо працювати як народні депутати. Я прошу поставити зараз на голосування пропозицію продовжити сьогоднішній робочий день до 19 години 30 хвилин, підтримати і почати працювати стовідсотково за Регламентом, розглядати кожну поправку окремо, якщо хтось наполягає, і йти далі. Попереду 4 тисячі поправок. У вас є час показати свою політичну позицію.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця, і будемо голосувати за ще одну пропозицію Давида Георгійовича Арахамії – продовжити роботу сьогодні до 19 години 30 хвилин і врешті-решт почати працювати. Ви не проти? Готові голосувати?

Шановні колеги, прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято (*Оплески*).

Покажіть по фракціях і групах. Дякую (*Шум у залі*).

Запрошую до слова Голову Верховної Ради України Разумкова Дмитра Олександровича (*Оплески*).

РАЗУМКОВ Д.О., Голова Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! (*Шум у залі*). Шановні колеги, будь ласка, давайте поважати один одного (*Шум у залі*).

Шановні колеги, будь ласка, можна я виступлю? Дякую (*Шум у залі*). Шановні колеги, послухайте мене, будь ласка (*Шум у залі*).

Шановні колеги, будь ласка, дайте мені можливість виступити (*Шум у залі*).

Шановні колеги, послухайте мене, будь ласка, я виступлю, і далі продовжимо.

Шановні колеги, демократія – це коли ви поважаєте права інших, так само, мабуть, і мої (*Оплески*). Я думаю, що в цьому залі не знайдеться великої кількості людей, які скажуть, що я до них ставлюся зневажливо. Тому прошу, щоб і ви послухали мене.

Я розумію, що політика завжди була в українському суспільстві, є і буде, так само як і демократія. Однак демократія – це коли ваші права закінчуються там, де починаються права іншого. Я розумію, що сьогодні нас багато хто штовхає на те, щоб у Верховній Раді знову були бійка, кров, і не лише у Верховній Раді. Якщо ми говоримо про те, що про щось домовляємося, і це, дійсно, цінне, коли всі фракції сідають за стіл, домовляються і досягають

якогось консенсусу. Коли ми домовляємося про те, що в нас буде засідання до 20 години, тому що ми витратили деякий час для того, щоб узгодити спільну позицію, то, мабуть, це треба робити. Коли ми домовляємося про те, що ніхто не буде блокувати президії і дасть керівництву Верховної Ради йти за Регламентом щодо вирішення питань порядку денного, то треба робити саме так. Коли ми домовляємося про те, що ми повинні йти за законом, нас штовхають на що? Усі сподівалися, що ми порушимо Регламент, що підемо так, як комусь буде зручно? Ні, ми пішли за законом. Відбулося засідання комітету, який підготував поправки, подав їх до залу, зал мав можливість їх вивчити, зараз зал має право вирішити. Не має права вирішувати Разумков, Стефанчук, Корнієнко, Геращенко, Герасимов, Порошенко, Рабінович, Бойко, Стефанчук, Рахманін, Батенко або хтось інший, кого я не назвав. Рішення прийматимуться більшістю. Подобається це мені чи не подобається, подобається це вам чи не подобається, однак саме така демократія. Якщо ми говоримо про парламентаризм, то в цьому він і є. Законопроект про землю так само ми будемо приймати або не будемо приймати. Однак рішення прийматиме вся Верховна Рада, не лише більшість, меншість (*Оплески*). Дякую.

Шановні колеги, ми з вами говоримо про те, що сподівалися, що, я ще раз повторюю, ми порушимо Регламент і підемо якимось так. Про це багато хто розповідав і сьогодні, мабуть, був розчарований тим, що було прийнято абсолютно правильне законне рішення йти за Регламентом Верховної Ради України. Я розумію, що хтось хоче політичного піару. Я розумію, бо теж прийшов з цього ринку, що таке піар. Однак, думаю, що піар не повинен бути вищим за державницьку позицію (*Оплески*). У кожного вона своя. Хтось підтримує ринок землі, хтось – проти. Однак давайте поважати один одного. Давайте поважати домовленості. Я думаю, що ніхто не скаже, що ми їх порушуємо. Ми дотримуємося і до сьогодні майже завжди знаходили спільну мову і виконували обіцянки, яких було досягнуто.

Сьогодні пішло не так. Добре, що хоч ми людей на вулиці не штовхаємо один на одного, щоб заробити собі деякі бали на чиємусь здоров'ї. Я все прекрасно розумію. Однак давайте залишатися людьми. Давайте виконувати те, що ми обіцяли собі, те, що ми обіцяли нашим колегам по парламенту, і те, що ми обіцяли людям. У кожного так само були різні обіцянки. Рішення, ще раз повторюю, у демократичній державі повинен приймати парламент, а не одна фракція, друга фракція, той депутат чи той депутат, кому як зручно сьогодні.

Що не так? Ми щось порушили? Ні (*Шум у залі*).

Я ще раз кажу, шановні колеги, ви можете за це не голосувати, це ваше право. Ви можете не голосувати, я не можу вас примусити і не буду цього робити. Кожен народний депутат самостійно прийматиме рішення – підтримати або виступити проти (*Шум у залі*). Я ще раз кажу... (*Шум у залі*). Не перебивайте мене, будь ласка (*Шум у залі*).

Шановні колеги, я ще раз повторюю: ось така демократія – це не демократія (*Шум у залі*).

Я розумію, що комусь було б зручно, якби ми таємно провели засідання комітету, однак цього не відбулося. Комусь було б зручно, якби...

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Референдум! Референдум!

РАЗУМКОВ Д.О. Я договорию, а ви продовжите, це ваше право (*Шум у залі*).

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. І не дуріть людей, що це парламентаризм!

РАЗУМКОВ Д.О. Я ще раз кажу, шановні колеги: непарламентаризм – займати місце іншого, якщо воно не ваше сьогодні (*Оплески*).

Далі. Я буду завершувати. Шановні колеги, я думаю, що треба повернутися до порядку денного.

На ваш розгляд запропонований законопроект [№ 2178-10](#). Оскільки ваш покірний слуга не може вести засідання Верховної Ради України, я передаю слово для ведення засідання Верховної Ради України Першому заступнику Голови Верховної Ради України Руслану Олексійовичу Стефанчуку.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дякую. Ми вже розпочали розгляд питання, але фракції просять виступити з мотивів (*Шум у залі*). Ми дамо можливість висловитися на початку розгляду цього питання? Немає заперечень?

Тоді прошу записатися, яка фракція і хто хоче виступити з мотивів.

Народний депутат Ігор Палиця, група «За майбутнє». Будь ласка.

ПАЛИЦЯ І.П., секретар Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 22, Волинська область, самовисуванець). Добрий день, шановні колеги! Ми переходимо до розгляду для когось дуже необхідного питання для того, щоб допродати Україну, для когось дуже важкого питання для того, щоб захистити Україну. У кожній фракції, у кожного депутата, у кожній групі вже є сформована своя думка з приводу цього голосування, з приводу цього питання і з приводу того, чи має право хоча б хтось в Україні, дійсно, без всенародного референдуму обговорювати це питання.

Я хочу сказати, що група «За майбутнє» не голосуватиме за цей законопроект (*Оплески*). Ми докладемо всіх зусиль, голосуючи за поправки, для того, щоб покращити цей законопроект, якщо він, не дай Боже, пройде руками інших депутатів. Але перед розглядом цього питання я хотів би звернутися до всіх депутатів у цьому залі. Я вислухав промову Голови нашого парламенту Разумкова і повністю його підтримую. Він нормальна, зважена, чесна людина. Тому я хотів би звернутися також до всіх...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте ще 1,5 хвилини, будь ласка.

ПАЛИЦЯ І.П. Я звертаюся до всіх депутатів у цьому залі. На нас сьогодні буде дивитися вся країна. Парламент – це ті люди, яких обрали як найкращих в округах чи за списками в цій країні. Кожен із нас може мати свою окрему думку, але ми не маємо права влаштовувати тут штовханину. Я звертаюся до депутатів різних фракцій: ми бачили в парламенті 2010...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ми ж домовилися, що виступи будуть по 1 хвилині. Добре, додайте ще 30 секунд, тобто кожен отримає по 2 хвилини, і йдемо далі. Будь ласка.

ПАЛИЦЯ І.П. Шановні депутати, давайте працювати над цим законопроектом у рамках Регламенту, так як сказав спікер. Давайте припинимо штовханину, тому що вона може завершитися зовсім не так, як очікує одна або інша сторона. Давайте бути прикладом толерантності і поваги один до одного для народу України. Ми будемо Україну майбутнього для наших дітей.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці Стефанишиній Ользі Анатоліївні, фракція «Голос».

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).
Прошу передати слово Сергію Рахманіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Іванович Рахманін. Будь ласка.

РАХМАНІН С.І. Я виступлю з місця. Дякую. Шановні колеги, ми справді розпочинаємо розгляд дуже важливого і чутливого питання на тлі дуже неприємному, хворобливому і майже ворожому. Насправді питання землі в широкому розумінні цього слова – це одне з тих небагатьох питань, яке може пересварити Україну, яка точно не потребує цієї чвари в такий складний момент. Тому в мене уклінне прохання до всіх – дуже обережно ставитися і до того, за що ви будете голосувати, і до того, що ви будете говорити, і до того, що ви будете робити. Тому що від того, як ми будемо поводитися сьогодні в залі, від нашої зваженості, дисциплінованості і коректності залежатиме багато що, найперше – мир в Україні. Це дуже складне питання, і давайте пройдемо його з гідністю.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Івановичу.

До слова запрошується народна депутатка Королевська Наталія Юріївна, фракція «Опозиційна платформа – За життя».

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні громадяни України, «Опозиційна платформа – За життя» виступає категорично проти продажу української землі без всеукраїнського референдуму. Лише референдум – це наша позиція.

Від сьогодні хоч вночі, хоч вранці, хоч місяцями ми будемо тут сидіти, але будемо вам доводити, що Україна не продається, що українська земля не продається, і ви не маєте права приймати таке історичне рішення, не маєте права на вимогу закордонних радників та спонсорів дозволяти розпродаж України.

Схаменіться, це історичний момент, і кожен з нас має можливість поставити крапку, прийняти всім залом одностайне рішення, що йдемо на референдум та запитаємо в людей, чи вони вважають за потрібне далі розпоряджатися українською землею. Не можна дозволяти іноземним банкам розпродавати Україну, не можна дозволяти іноземцям скуповувати українську землю, не можна під час війни, під час бойових дій на сході України розпродавати Україну. Для нас і Луганськ, і Донецьк – це Україна, і там живуть українці, і ми повинні надати право, щоб кожна людина в нашій країні отримала свій пай. На сьогодні земля не розпайована, і ви хочете її продати, не забезпечивши конституційні права людей, не віддавши їхні паї. Тому ми вимагаємо спочатку надати людям паї, потім провести всеукраїнський референдум і лише після цього розглядати це питання. Як вирішать люди, так і ми вирішимо. Лише референдум!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я додам ще 10 секунд Наталії Юріївні, тому що вона виступила з ініціативою. Думаю, що це дуже важлива ініціатива. Давайте все-таки надамо слово.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги! «Опозиційна платформа – За життя», усі ми звертаємося до вас з проханням хвилиною мовчання вшанувати пам'ять великої жінки України Валентини Шевченко. Зараз її ховають. Давайте всім залом вшануємо єдину жінку – Голову Верховної Ради в Україні. Велика їй повага і пам'ять.

(Хвилина мовчання).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Прошу сідати.

Шановні колеги, до слова запрошується Потураєв Микита Русланович, фракція «Слуга народу».

ПОТУРАЄВ М.Р., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги! Нарешті настає історична мить, Верховна Рада України розпочинає розгляд, без

перебільшення, фундаментального історичного питання для розвитку всієї української нації на багато десятиріч наперед. Ми, на жаль, маємо сьогодні всі разом, сподіваюся, і далі робити дуже багато важких справ, які накопичувалися роками. Якщо звести до однієї фундаментальної речі – то це відновлення довіри до нашої держави ззовні, з боку людей, які спостерігають за нами і думають: «Ну, це ж така прекрасна земля, така багата країна, найбагатша у Європі, ми залюбки працювали б разом із українцями, але з таким безладом, який у них там відбувається з судовою, з правоохоронною системою, з правом приватної власності, з тим, що в них люди, 7 мільйонів, начебто мають приватну власність на землю, а насправді позбавлені її. Ну, як же можна працювати? Як же можна разом з українцями ставати багатшими і заробляти гроші?»

Ми маємо відновлювати довіру всередині країни, тому що наші бізнесмени, від дрібних до великих, навіть так звані олігархи, ніколи не впевнені в тому, який у них буде завтрашній день і як вони тут працюватимуть. Тому справа не в референдумах, шановні колеги, справа в довірі, у повазі, справа в майбутньому України. Давайте почнемо розглядати питання і голосувати за майбутнє країни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Кулінічу Олегу Івановичу, депутатська група «Довіра». Будь ласка, Олеже Івановичу.

КУЛІНІЧ О.І. Дякую. Шановні колеги, шановні виборці, питання обігу земель надзвичайно чутливе, я вже про це говорив не раз, бо вже третє скликання в парламенті. Це питання політичне, тому, безперечно, обговорювати його треба лише за повною процедурою. Український народ повинен розуміти, що відбувається і що ми обговорюємо.

Але якщо говорити по суті, то обговорювати треба серйозно і думати не лише про обіг земель. Треба думати про українського заможного товаровиробника, про українського заможного фермера, про те, щоб у нас розвивалися сільські території, тому що ці всі речі пов'язані. Ми так можемо дійти до того, що в нас скоро нікому буде працювати в селі. Тож усі ці речі чутливі і важливі.

Ми наполягаємо на тому, що потрібно розглядати це питання за повною процедурою відповідно до Регламенту, обговорювати кожну поправку і брати активну участь в обговоренні. Ми подавали поправки групою і будемо наполягати на них, будемо їх відстоювати, тому що ми розуміємося в цих питаннях, більшість з нас працювали раніше в аграрному секторі.

Це питання, ще раз повторюю, надзвичайно важливе, але треба говорити комплексно не лише про обіг земель. Треба думати про міцного українського фермера, міцного українського товаровиробника, і тоді ми збудуємо справжню сильну європейську державу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Геращенко Ірині Володимирівні, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, наша політична сила подала менше 100 поправок до законопроекту про ринок землі, які, ми очікували, буде враховано профільним комітетом для того, щоб закон, який називається законом про ринок землі, був про ринок землі, а не про розбазарювання, розпродаж і насправді базар, який намагаються влаштувати в цьому залі.

Жодну з цих поправок не було враховано лише тому, що її автори Порошенко, Геращенко, Герасимов, Забродський – представники опозиційної політичної сили. Серед неврахованих поправок, зокрема, поправки про заборону продажу землі громадянам країни-агресора Російської Федерації.

У цьому законопроекті, який намагаються протягти зараз у сесійному залі, немає жодного запобіжника щодо продажу землі біля кордонів України. І не дивуйтеся потім, коли біля кордонів з'являться «зеленые человечки».

Найжахливіше, що там так само немає жодного запобіжника щодо нецільового неекологічного використання землі. Ви знаєте, Україна сьогодні стає взагалі провінцією в темі екології. Навіть на Давоському форумі, де виступав Президент Зеленський і де ключовою була тема екології і боротьби зі зміною клімату, Президент не сказав про це жодного слова, тому що це для вас не є важливими речами.

Очевидно, що коли ми чуємо з цієї трибуни від Голови Верховної Ради вимоги щодо поваги до депутатів, ми хочемо поставити вам запитання. Ось ви зайняли всі ці перші секції, а де ваша повага, коли тут виступають представники опозиції і ви їх закрикуєте, як це було вчора під час виступу нашої політичної сили? А де ваша повага один до одного, коли ви в турборежимі приймаєте закони, за які потім соромно дивитися людям у вічі? Ви знаєте, і сьогодні так само немає жодної потреби розглядати ці поправки до 19 години 30 хвилин, тому що о 18 годині ми маємо сказати крапка і рухатися далі, поправка за поправкою розглядати цей ключовий законопроект. Ми закликаємо вас думати про те, що ви намагаєтеся зробити, бо 8 мільйонів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, слово надається Соболеву Сергію Владиславовичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні громадяни України! Я хочу звернутися саме до громадян України, бо для нас, для партії «Батьківщина» і фракції «Батьківщина», це зараз обговорення не питання ринку землі,

а продажу земель сільгосппризначення, бо саме так воно звучить. Для когось – це продаж, для когось – це спосіб заробити, для когось – це спосіб перепродати українську землю сільгосппризначення. На мій погляд, відбулася ключова підміна понять, і за ці три місяці, які новообраний парламент провів в обговоренні цього питання, ми відійшли, на мій погляд, у бік. Ключове питання, яке ми повинні порушувати, – це ефективний власник, який повинен бути на землі. Бо якщо в законопроекті у другому читанні з'являється посередник-банк, який має право концентрувати будь-які землі у своїх руках, а далі перепродавати їх, де тут ефективний власник? Якщо в другому читанні з'являються норми, які дають змогу обходити будь-які обмеження, будь-які заборони на продаж земель найперше країні-агресору і ви все чудово знаєте, який тут ефективний власник?

Для нашої партії і фракції ключове питання – не просто йти за Регламентом. Для нашої партії і фракції єдине питання – не парламент ухвалює рішення, країна повинна бути незалежною чи васалом, чи колонією, лише народ має право ухвалювати такі рішення. Бо після нашого рішення, а це рішення не на 10 чи 20 років, а назавжди, його відіграти назад буде неможливо. Тому лише на референдумі повинне бути ухвалене це рішення, і ми на цьому стоїмо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я запрошую до слова голову комітету пана Миколу Сольського. Будь ласка (*Шум у залі*).

У принципі повага і коректність починаються саме з таких елементарних речей, коли ми даємо можливість висловитися всім з трибуни, а далі відбувається блокування трибуни для доповідача.

Миколо Тарасовичу, вам буде комфортно виступати з місця?

Слово надається Миколі Тарасовичу, будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Г., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). З місця нам також комфортно. Дякую. Шановний головуючий, шановні народні депутати! На ваш розгляд внесено доопрацьований до другого читання проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення» (№ 2178-10).

До другого читання цього законопроекту суб'єктами права законодавчої ініціативи подано 4 тисячі 18 пропозицій та поправок, які включені до порівняльної таблиці, підготовленої комітетом. Комітет рекомендує Верховній Раді України врахувати дев'ять поправок комітету, які охоплюють весь текст законопроекту, а решту відхилити. Зважаючи на те, що поправки комітету охоплюють увесь текст даного законопроекту і логічно та структурно взаємопов'язані між собою, просимо розглядати їх останніми.

Згідно з рішенням Комітету з питань аграрної та земельної політики від 28 грудня 2019 року комітет рекомендує Верховній Раді України прийняти проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення» (№ 2178-10) в другому читанні та в цілому як закон у редакції комітету з подальшим техніко-юридичним доопрацюванням пропозицій, висловлених Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради.

Окремо дякую представникам фракцій та груп, які подавали конструктивні пропозиції до законопроекту. Ці пропозиції було враховано в комітетській редакції проекту. Це поправки депутатів із «Слуги народу» про допуск іноземців лише за умови підтримки цього громадянами на референдумі. Це пропозиції депутатів із «Слуги народу» та інших фракцій про зменшення ліміту концентрації до 10 тисяч гектарів.

Окремо хочу висловити подяку нашим колегам з фракції «Голос» Юлії Клименко, Володимиру Цабалю, Андрію Осадчуку, Інні Совсун, які взяли активну участь у суттєвому покращенні моделі земельної реформи та внесли важливі поправки між першим та другим читаннями, які були взяті за базу комітетом, щодо створення фонду розвитку сільських територій та направлення туди коштів від продажу державної землі, які будуть використовуватися виключно на розбудову доріг, шкіл, лікарень та інших об'єктів інфраструктури в селі, державного кредитування фермерів для викупу землі, повної заборони набуття власності на землю громадянами та юрособами держави-агресора, а також обмеження набуття у власність нерезидентами земель у прикордонній зоні на 50 кілометрів вглиб території України за будь-яких умов.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до розгляду поправок.

Поправка 2. Народна депутатка Королевська Наталія Юріївна. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Дякую. Шановні колеги, наша перша поправка до цього законопроекту – поправка 2 щодо проведення всеукраїнського референдуму. Ми вимагаємо, благаємо вас, зараз у нас із вами є ще всі можливості зупинити розпродаж України. Ми можемо проголосувати за те, щоб провести всеукраїнський референдум, щоб запитати у людей, як і з ким вони бажають бачити українську землю, щоб захистити українського фермера, щоб захистити наше майбутнє, щоб у нас були умови створити продовольчу безпеку України та підняти Україну з колін.

Прошу вас підтримати поправку щодо проведення всеукраїнського референдуму, а також ми наполягаємо поставити для підтвердження поправку 4.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталіє Юріївно.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Насправді ця поправка щодо назви закону, до якої додано поняття всеукраїнського референдуму. Комітет виходив з іншої поправки щодо назви закону. Поправку комітетом відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 2 народної депутатки Королевської. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 3. Народний депутат Дубіль.

ДУБІЛЬ В.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні народні депутати, шановний український народ! Фракція «Батьківщина» виступає категорично проти цього законопроекту про продаж української землі. Ми виступаємо за те, щоб був проведений референдум і це питання вирішував лише народ. Це саме те, що обіцяла сьогоднішня влада, коли йшла на вибори. У статті 13 Конституції говориться про те, що земля, її надра є об'єктами власності Українського народу. У статті 14 Конституції говориться: «Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави».

Звертаюся до більшості. Саме в умовах війни, коли наші бійці на фронті захищають нашу землю, ви хочете продати 72 відсотки території країни. Доки в законопроекті будуть юридичні особи, банки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Це насправді також поправка лише щодо назви законопроекту. Комітет її відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 3 народного депутата Дубеля. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка... (*Шум у залі*). Ми домовилися всі поправки для підтвердження поставити в кінці (*Шум у залі*). Ні, ми так домовилися, це позиція комітету, тому ми спочатку розглядаємо ті, які відхилено.

Поправка 5. Народний депутат Шахов. Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». У поправці 5 чітко вказано, що ми пропонуємо ввести агрохімічні паспорти. Без них неможливо провести рекультивацію. Хто дбатиме про екологію, якої в нашій державі немає, про родючість ґрунтів? Сьогодні відбувається вбивство без рекультивації української землі.

Тому ми наполягаємо проголосувати та підтримати цю поправку. Я не розумію, чому комітет узагалі не вирішив цього питання, коли розглядали всі поправки. У чому тут проблема, скажіть, будь ласка, пане Сольський?

Я закликаю проголосувати за цю поправку і підтримати її.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Сергію, насправді агрохімічні паспорти в нас існують, і Держгеокадастр не розпоряджається землями, навіть не продовжує діючі договори оренди без агрохімічних паспортів.

Щодо агрохімічних паспортів. Тема цієї дискусії – у законопроекті [№ 2194](#), який пройшов перше читання. Тому поправку 5 комітетом відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте?

Ставиться на голосування поправка 5 народного депутата Шахова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 107.

Рішення не прийнято.

Поправка 6 народного депутата Шахова. Будь ласка, Сергію.

ШАХОВ С.В. Пане Руслане, там вісім поправок. Можемо взяти 3 хвилини замість 16 хвилин. Замість виступів щодо восьми поправок дайте, будь ласка, 3 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шахов, 3 хвилини, щодо восьми поправок. Будь ласка.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, з цієї великої трибуни звучало багато про майбутнє, про відновлення довіри в суспільстві до цього парламенту.

Парламентаризм практично зруйнований, тому довіра повинна все-таки відновитися саме в цьому залі демократичним шляхом. Через те, що за всі внесені поправки в аграрному комітеті не проголосували, ми повинні тут сидіти і сьогодні, і завтра, і післязавтра. Це потрібно було вирішити там, у pana Сольського.

Я звертаюся до всіх колег. Будь ласка, підтримуйте кожну поправку, тому що вони дуже важливі. І те, що сказали про агрохімічні паспорти, подивіться, що це таке і з чим це їдять. Що їстимуть наші наступні покоління? Ми прийшли на цю землю, стали у чергу і підемо з цієї землі, а майбутнім поколінням тут жити. Давайте, будь ласка, ставитися один до одного з повагою, тому що кожного з нас обирали люди.

Стосовно взагалі земельного питання. Ми вимагаємо, щоб розвивався малий, середній та великий бізнес. Вимагаємо, щоб був державний банк. Говоримо про референдум – нехай почує весь народ, що ми готові винести це питання на референдум. Давайте дамо людям можливість побачити людське ставлення парламенту, 400 людей, до 45 мільйонів людей. Давайте будемо думати, що наша земля – це наша матір. Чи можна так ставитися до батьків у цьому залі? Один одного б'ють, біжать до трибуни, говорять про одне, про друге, про третє, але не про справу. Давайте будемо розвивати, я ще раз хочу повторити, аграрний сектор, як сказав Олег Кулініч. Давайте звертати увагу на тих людей, які живуть на цій землі. Давайте надавати компенсацію по розмежуванню демаркаційної лінії. Хто з вас проїхав від Чернігова до Зміїного острова? А ми проїхали – Рудик, Сюмар, Лубінець – і бачили, що люди вимагали від нас розрахуватися за ту землю по демаркаційній лінії.

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина, депутатська група «Довіра».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію.

Поправка 10 народного депутата Клименка.

Клименка немає, так?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Є!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка. Ваш час іде. Ви наполягаєте на своїй поправці? Не наполягає. Дякую.

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Зачекайте, хвилинку. Який номер поправки?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 10.

КЛИМЕНКО Ю.Л. У нас немає поправки 10. Ви щось переплутали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 10. Клименко (*Шум у залі*).

КЛИМЕНКО Ю.Л. Ні, на цій – не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Поправка 11. Мороз (*Шум у залі*).

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ні, він просить поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви пропонуєте поставити? Бо я зрозумів, що ви берете 3 хвилини і їх знімаєте. Добре, питань...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Вісім поправок поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не вісім поправок, ми йдемо по порядку.
Тоді ставиться на голосування поправка 6 народного депутата Шахова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 117.

Рішення не прийнято.

Поправка 7 народного депутата Шахова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 109.

Рішення не прийнято.

Поправка 8 народного депутата Шахова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 113.

Рішення не прийнято.

Поправка 9 народного депутата Шахова. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 118.

Рішення не прийнято.

У мене запитання до народного депутата Шахова. А які ще три поправки ви включили до цього переліку? Ви потім скажете, коли дійде черга, так?

ШАХОВ С.В. Нехай пан Сольський відповість, чому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сольський. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Сергію, за всієї поваги, але всі ці поправки стосуються одного й того самого – обов'язковості агрохімічних паспортів. Вони вже декілька років обов'язкові. Жодна державна земля сільськогосподарського призначення, навіть продовження оренди вже наданих земель в оренду не підписується і розпорядження не видається без наявності агрохімічного паспорта. Для чого це зроблено? Для того щоб була можливість у певний момент виконання договору проконтролювати, чи не погіршується земля, і на цій підставі мати можливість розірвати договір. Це існує і є предметом законопроекту № 2194, де є дискусія щодо цього питання. Не в цьому законопроекті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ідемо далі. Поправка 11. Народний депутат Мороз, «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Виборчий округ № 59. Я взагалі проти продажу землі, але прошу підтримати мою поправку: «Статтю 20 доповнити частиною восьмою такого змісту: «Зміна цільового призначення земельної ділянки сільськогосподарського призначення може бути здійснена не раніше 3 років з моменту набуття власником права власності на таку земельну ділянку, крім випадків відчуження земельних ділянок для суспільних потреб та з мотивів суспільної необхідності відповідно до закону».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету – відхилити поправку з двох причин.

Перша причина. Зміна цільового призначення – це одна з двох складових мораторію. Перша – це заборона на продаж, друга – заборона на зміну цільового призначення. Залишити в певній частині заборону зміни цільового призначення означає залишити в певній частині мораторій.

Друга причина. Я частково згоден з вами в тому, що це питання повинно бути досить серйозно врегульовано і воно врегульовується в законопроекті [№ 2280](#), який цим парламентом уже прийнято в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 11 народного депутата Мороза. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 105.

Рішення не прийнято.

З процедури – народний депутат Крулько. Будь ласка, Іване Івановичу.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Я хотів би звернутися до головуючого на засіданні Руслана Стефанчука. Спікер парламенту, так само як і ви, неодноразово заявляв, що розгляд цього жахливого для країни законопроекту відбуватиметься відповідно до Регламенту Верховної Ради.

Регламент Верховної Ради щодо другого читання передбачає, що кожна поправка розглядається послідовно і народні депутати мають право поставити на голосування для підтвердження деякі поправки, які схвалені комітетом. Ми вимагаємо, щоб саме так, за Регламентом, відбувався розгляд цього законопроекту.

У мене запитання: чому ми пройшли поправку 4, яка підтримана комітетом, і не поставили на голосування для підтвердження? Тому я прошу поставити на голосування для підтвердження поправку 4, яка була врахована комітетом, і розглядати законопроект за Регламентом. Тоді слова відповідатимуть діям, а не навпаки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я доповідаю вам: тому що відповідно до пропозиції, яка сьогодні була внесена комітетом, враховуючи складність і необхідність збалансованості даного законопроекту, всі ці поправки обов'язково будуть поставлені на голосування для підтвердження, але в кінці, для того щоб не розбалансовувати даного законопроекту. Дякую.

Ідемо далі. Наступна поправка 12. Народний депутат Мороз.

МОРОЗ В.В. Виборчий округ № 59, Донеччина. Я і моя фракція проти продажу землі, але прошу підтримати мою поправку: «Частина п'яту статті 22 викласти в такій редакції: «Землі сільськогосподарського призначення не можуть перебувати у власності іноземців, осіб без громадянства, іноземних юридичних осіб, юридичних осіб із іноземними інвестиціями, юридичних осіб, створених за законодавством України, засновником в якому є іноземці чи іноземні юридичні особи, та іноземних держав. Іноземці, особи без громадянства, іноземні юридичні особи, юридичні особи із іноземними інвестиціями, юридичні особи, утворені за законодавством України, засновником в якому є іноземці чи іноземні юридичні особи, та...».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вельмишановні колеги, позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету. У комітетській редакції заборонено будь-яким чином юридичним особам, де на будь-яку частку є засновниками іноземці, бути суб'єктами цього закону і брати участь у ринку землі, придбавати землю. Питання можливої участі іноземців в редакції комітету має вирішуватися на референдумі. Тому текст комітетської поправки інший. Враховуючи це дану поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 12 народного депутата Мороза. Комітет цю поправку пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 13. Народний депутат Кириленко Іван Григорович. Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, фракція «Батьківщина» послідовно виступає категорично проти розбазарювання української землі. Натомість ми пропонуємо всебічний розвиток орендних відносин. Від добра добра не шукають. Україна вийшла на перші місця у світі щодо експорту з одного гектара виробленої продукції, залишивши далеко позаду Сполучені Штати Америки, Канаду, Китай, Росію тощо. Це дало нам саме розвиток орендних відносин, орендуючи паї, орендуючи державні землі і землі комунальної власності. Тому оренда – це захист територіальної цілісності від розбазарювання в умовах, коли ми дуже вразливі на всіх фронтах. Оренда – це розвиток громад, бо орендна плата йде на розвиток села, на розвиток об'єднаних громад.

Друзі, ми пропонуємо принципово інший підхід, удосконалювати земельне законодавство треба в напрямі розвитку орендних відносин.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Іване Григоровичу, ми з вашими колегами розглядали цю поправку щодо пріоритету оренди над купівлею-продажем при розпорядженні державними комунальними землями.

Даний підхід заслуговує на увагу і ми з вашими колегами неодноразово звертали увагу, що це стосується законопроекту № 2194, де саме передбачається процедура розпорядження державними та комунальними землями.

А щодо експорту зернових, я вам хочу сказати, Іване Григоровичу, ми вийшли на перше місце в тому числі й тому, що в нас менша переробка, і лише щодо зернових.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 13 народного депутата Кириленка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Поправка 14. Народна депутатка Тимошенко Юлія Володимирівна та Івченко.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні друзі, я хочу зробити заяву.

Те, що відбувається, не має нічого спільного з парламентаризмом. Ви знаєте, що зараз у цьому залі немає жодного представника аграрних асоціацій, аграрних профспілок. На балкони загнали помічників «Слуг народу» і навіть заблокували вхід до парламенту людей, які були народними депутатами України попередніх скликань і які хотіли бути присутніми на цьому шоу. Нічого спільного з парламентаризмом це не має, тому що за спиною парламенту вже давно вирішено, що земля буде продаватися, у тому числі володіти нею будуть і іноземні банки.

Тому лише всенародний референдум може вирішити, що робити із землею, все інше – це профанація та обман України. Я прошу його зараз припинити і поставити мою поправку 14 на голосування (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Ця поправка аналогічна до поправки Івана Григоровича, яку розглядали перед цим, тому позиція комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Разом з тим хочу відзначити щодо парламентаризму. Якщо підняти стенограму, як приймався у Верховній Раді Земельний кодекс, зміни до якого сьогодні вносяться, то сьогоднішнє засідання і вся робота над цим законопроектом є просто прикладом парламентаризму (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 14 народної депутатки Тимошенко Юлії Володимирівни. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 105.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, поправка 15 народного депутата Івченка (*Шум у залі*).

Шановні колеги, продовжимо засідання на 15 хвилин чи йдемо на перерву? (*Шум у залі*).

Шановні колеги, відповідно до Регламенту я як головуючий маю право продовжити засідання на 15 хвилин. Я продовжую на 15 хвилин без пояснення сутності. Тому йдемо далі.

Поправка 15 народного депутата Івченка. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, знаєте, я хотів би продовжити те, що сказала Юлія Тимошенко. Ми в комітеті намагалися подати конструктивні поправки і відстояти разом з аграрними асоціаціями, щоб цей законопроект був для аграрія і для селянина. На жаль, нічого спільного в ньому з аграрієм, з фермером немає.

Колеги, у цьому законопроекті є ще обман – забрали пов'язаних осіб. І коли Президент говорить про 10 тисяч гектарів, то він обманює. Я звертаюся до Президента: одна особа за таким законом може мати 50, 70 і 80 тисяч гектарів, прибрали пов'язаних осіб, і це обман.

Я хотів би також, щоб усі знали, про що поправка 4, яку ми хотіли поставити на голосування, щоб ми її обговорили, щоб кожен з вас свідомо приймав рішення.

А свою поправку я прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Насправді поправка стосується іншого, як і дві попередні, щодо пріоритету оренди. Це щодо конструктиву. Вона відхилена комітетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 15 народного депутата Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, до мене підійшли лідери фракцій, у тому числі і «Слуги народу». Вони просять усе-таки закрити ранкове засідання Верховної Ради.

Я закриваю ранкове засідання Верховної Ради України. Дякую.